

Americký svět končí... Poslanec Kobza o štvání do války z evropských gaučů

- CZ24 News | 8. dubna 2023

USA: „Unipolární svět s dominantní rolí USA končí, ať se to bankéřům na Manhattanu líbí, nebo ne“. Tak poslanec SPD Jiří Kobza shrnul nejnovější vývoj kolem války na Ukrajině, kdy zprostředkování a řešení začíná nabízet čínský prezident Si. Sbližování skupiny BRICS, do kterého byla politikou Západu svým způsobem dotlačena, podle poslance překreslí svět zcela zásadně.

Čínský prezident Si byl před několika dny v Moskvě a v posledních dnech pozorujeme značnou společnou aktivitu Ruska a Číny. Co to znamená pro ukrajinskou válku a celkově pro vztahy mezi supervelmocemi?

Jde o zásadní pohyb v systému mezinárodních vztahů z geopolitického hlediska. Sbližování Ruska s Čínou (a vůbec BRICS jako celku), jakkoli vzniká v důsledku bezprecedentního tlaku euroatlantického společenství na Rusko, je nepochybným faktem s dalekosáhlými důsledky. Čína a Rusko zcela jistě prohloubí strategickou ekonomickou a jak se již stalo i měnovou spolupráci. Tím bude dál pokračovat orientace Ruska na východ a jih. Rusko už v podstatě ani nemá jinou volbu a chystá se této situaci využít. Navíc tito mimoevropští partneři jsou pro Rusko mnohem perspektivnější nejen z politického, ale i z ekonomického hlediska. Jde o dynamické a solventní partnery, kteří nemíchají do obchodu ideologické předsudky. Čínské globální aktivity, jejich tlak na dolar (podpis dohody o transakcích v juanech s Brazílií a přihláška Íránu do BRICS) nabírají na síle, dynamičnosti a vynikají hlubokou strategií.

Z hlediska vývoje ukrajinské války je v tomto kontextu rostoucího globálního vlivu Číny velmi důležitý čínský mírový plán a případná zprostředkovatelská role Číny, kterou akceptuje Rusko, ale i čím dál větší část Západu, včetně USA. Důkazem toho je nedávný výrok ministryně Černochové, která zprostředkovatelskou roli Číny v konfliktu uvítala. Což by bez předchozího souhlasu Washingtonu nejspíše veřejně neřekla. Souvislosti s arabskými dohodami jsou pozoruhodné. Je jasné, že dobrovolně z ukrajinské hry se nikomu nebude chtít (samozřejmě tady nemluvím o obyčejných Ukrajincích, kteří živoří na obou stranách fronty).

Zkrátka unipolární svět s dominantní rolí USA končí, ať se to bankéřům na Manhattanu líbí, nebo ne. Formují se dva nové mocenské a ekonomické bloky: jeden upadající euroamerický a druhý na vzestupu, dravější a konkurenční, kolektivní, bez jednoho vůdčího hegemonu, okolo Číny, Ruska, Indie, Brazílie, Pákistánu, Íránu či Saúdská Arábie. Nezapomínejme, že v tom seznamu jsou nejméně 4 jaderné mocnosti a při přechodu na vzájemný obchod v juanech se dolar na své pozici rezervní měny neudrží.

Rusko a arabské země v OPEC před několika dny schválily snížení těžby ropy v řádu procent. Někteří to interpretují jako koordinovanou válku se Západem. Jak to vidíte vy?

Ano, toto hodnocení je blízké pravdě. Ostatně saúdský král v posledních dnech veřejně pronesl několik ostrých výroků směrem k USA a nedávno, opět za zprostředkování Číny, uzavřel historickou smlouvu o spolupráci s největším rivalem v islámském světě, s Íránem.

Drahé energie pro USA a EU mohou také znamenat zvýšení tlaku na ukončení americké podpory pokračování války na Ukrajině. Je tedy otázkou, zda i toto nebylo bodem jednání (a možná i

skutečným cílem) o dohodě mezi dvěma vlivnými členy OPEC Arábií a Íránem, kterou Čína zprostředkovala.

Co vůbec říkáte na roli arabského světa ve změnách geopolitiky, probíhajících v posledním roce?

Vidíme zde jednoznačné tendence jejich odklonu od podřízené role vůči USA, jejich větší politickou i ekonomickou koordinaci, emancipaci a pragmatický příklon k Číně a Rusku. To zahrnuje propojení ekonomik včetně klíčových oblastí zbrojní a obranné spolupráce a obchodu s nejdůležitějšími surovinovými komoditami, ropou a zemním plynem. Podle všeho arabský svět politika amerických demokratů nejenom že neoslovila (na rozdíl od Trumpova pragmatického přístupu) ale přímo vystrašila (prosazování migrace, LGBT atd). Vyvozují to ze vstřícnosti arabského přístupu k politice prezidenta Trumpa a z rozpačité politiky vůči demokratům Bidena a Harrisové.

Izrael pod vedením premiéra Netanjahua sáhl k některým hodně kontroverzním krokům. Jak se vy díváte na kauzu sporné justiční reformy?

Zvolení politici, respektive jakákoli demokratická vláda s podporou v parlamentu, má naprosté právo a moc provádět legislativní změny i v oblasti justice. Soudy nestojí nad zákonodárnou a výkonnou mocí, nadvláda nekontrolovaných a nekontrolovatelných soudů a soudců často přecházející ve zvlášť, ve svém dopadu deformující volební výsledky většinovou vůli občanů, není ničím pozitivním, naopak. Konec konců hodně podobných jevů vidíme v současnosti v naší vlastní politické situaci.

Izrael opakovaně avizoval, že jako země jejíž mnoho občanů pochází z Ruska a Ukrajiny je připraven vstoupit do jednání jako prostředník. Myslíte, že by mohl být v této roli úspěšný? A očekáváte, že na toto zprostředkování, ať od Izraele nebo kohokoliv jiného, dojde ještě v letošním roce?

Kdy k němu dojde si nedovolím autoritativně tvrdit, ale předpokládám, že poměrně brzy. Pro Izrael je to příležitost získat si větší vliv i důležitost nejenom v regionu ale i v mezinárodních organizacích. Vedle Číny je Izrael snad jediným mezinárodněpolitickým aktérem, který má autoritu u Ukrajiny i Ruska. Navíc v roli mírového vyjednavče v tomto konfliktu už jednou figuroval, hned vloni na jaře. A byl v této roli velmi úspěšný, jak nedávno podrobně popsal izraelský expremiér Bennet. Finální jednání o míru tehdy zmařil Západ v čele s Velkou Británií nevybíravým tlakem na politické vedení Ukrajiny. To bychom neměli zapomínat.

Český prezident Petr Pavel řekl, že pokud Ukrajině nevyjde příští ofenziva, bude třeba uvažovat, co ve válce dále. Čelil za to kritice od některých komentátorů, že znervózňuje Ukrajince a pomáhá Rusku. Jak dlouho podle vás ještě bude udržitelný narativ „Ukrajina musí zvítězit“ bez debat o podmínkách?

U některých ideologických fanatiků bude toto přesvědčení trvat až do doby, kdy prezident Putin a Trump (nebo De Santis) konflikt ukončí podpisem mírové smlouvy – a možná i déle, bez ohledu na realitu. Bohužel, do té doby ještě zemře mnoho nevinných Ukrajinců, včetně civilistů. Všichni ti, kdo z bezpečí evropských a amerických gaučů štvou Ukrajince do pokračování této války, nejenom slovně ale i dodávkami zbraní a střeliva, mají na rukou jejich krev.

NATO se rozšiřuje o Finsko, celkem pravděpodobně jej bude následovat i Švédsko. Rusko, mající s Finskem stovky kilometrů společné hranice, již uvedlo, že zareaguje v pravou chvíli. Jakou reakci podle vás můžeme očekávat?

Je samozřejmě velmi aktuální otázkou, kdo vytvoří novou finskou vládu a jaká bude její politika, zda

submisivní nebo emancipovaná vůči NATO. Může jít o koordinaci finské armády s NATO bez přítomnosti cizích vojsk na finském území, ale může jít i o relokační vojsk a zbraní, včetně jaderných, směrem k rusko-finské hranici. Může jít o různá opatření v oblasti obchodní výměny, vízového styku atd. Což ve svém důsledku poškodí i Finy, kteří měli po desetiletí, i za dob studené války, s Ruskem resp. Sovětským svazem pragmaticky dobré a celkem speciální vztahy.

Důležitou roli zde bude hrát i Bělorusko, protože taková situace udělá Lukašenka daleko důležitějším hráčem než je nyní.

Česko podle informací z vlády finišuje s USA na vzájemné vojenské dohodě. Máte jako poslanci nějaké informace, co má být jejím obsahem?

Žádné oficiální informace nemáme. Ale domnívám se, že půjde o velmi podobný, ne-li stejný, dokument, jaký v minulém roce uzavřely mezi sebou USA a Slovensko, resp. končící proamerická slovenská vláda. Půjde tedy pravděpodobně o dokument pro Českou republiku nevýhodný, stavící ji do podřazeného postavení.

O dokument, který dá USA neomezená práva a na ČR deleguje pouze povinnosti a právo to celé platit. Vycházím-li z americko-slovenské smlouvy a jiných obdobných smluv, získá armáda USA a její příslušníci na našem území mnohá privilegia a bude zde plně nad našimi zákony a mimo jurisdikci českého státu. Můžeme oprávněně předpokládat, že při klesajících preferencích současné, tolik proamerické vlády, bude smlouva uzavřena a ratifikována 108 hlasy pětikoalice (a možná i hlasy ANO) co nejrychleji, protože příští vláda by o ni už nemusela mít zájem.

[ZDROJ](#)